

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА**

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ
І ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ**

**Звітна науково-практична конференція
Інституту педагогічної освіти
і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
за 2025 рік**

10-26 березня 2026 року

Київ – 2026

РЕКОМЕНДАЦІЇ
Звітної науково-практичної конференції
ШООД імені Івана Зязюна НАПН України за 2025 рік
«ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ І ПРОФЕСІЙНОГО
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ»

Сучасні трансформаційні процеси в українському суспільстві, зумовлені воєнними викликами, інтеграцією до європейського освітнього простору, цифровою модернізацією та зростанням вимог до професійної діяльності педагогічних працівників, актуалізують необхідність системного оновлення підготовки й безперервного професійного розвитку педагогічного персоналу. В умовах змін, що охоплюють усі рівні освіти, особливої ваги набувають інноваційні підходи до організації освітнього процесу, розвитку педагогічної майстерності та формування стійкості педагогів до професійних і соціальних викликів.

З метою обговорення наукових результатів, узагальнення інноваційного досвіду та визначення стратегічних пріоритетів розвитку педагогічної освіти **26 березня 2026 року** в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України відбулося пленарне засідання Звітної науково-практичної конференції за 2025 рік «Інноваційні підходи до підготовки і професійного розвитку педагогічного персоналу». У заході взяли участь понад 200 науковців, викладачів закладів фахової передвищої та вищої освіти, аспірантів, докторантів, педагогічних працівників, представників громадських організацій і гарантів освітніх програм.

У центрі уваги конференції були питання модернізації змісту і технологій підготовки педагогів, вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін, розвитку андрагогічної компетентності, впровадження інноваційних освітніх моделей, цифрової трансформації, психологічної підтримки педагогів в умовах війни, а також етичного та відповідального застосування штучного інтелекту в освіті. Представлені результати емпіричних досліджень, аналітичні доповіді та інноваційні практики засвідчили необхідність посилення міжінституційної співпраці, інтеграції сучасних наукових підходів у підготовку педагогічних кадрів і розвитку безперервної освіти.

Рекомендації, підготовлені за підсумками пленарного засідання та роботи наукових студій, спрямовані на підтримку керівників, педагогічних і науково-педагогічних працівників, розробників освітніх програм, фахівців із післядипломної педагогічної освіти. Вони узагальнюють ключові ідеї, що пролунали під час конференції, та пропонують практичні орієнтири щодо вдосконалення підготовки педагогів, забезпечення їх професійної стійкості та інтеграції інновацій у сучасний освітній простір.

За результатами роботи звітної науково-практичної конференції Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України за 2025 рік обґрунтовано рекомендації:

Наукова студія 1 «Інноваційні моделі професійної підготовки педагога: нові формати, реалії, стратегічні виклики».

За результатами обговорення проблем теорії і практики неперервної педагогічної освіти з урахуванням сучасних суспільних викликів та потреб освітньої практики доцільно:

рекомендувати системне оновлення стандартів вищої педагогічної освіти з урахуванням викликів воєнного часу, цифрової трансформації та європейської інтеграції;

реалізовувати стратегію розвитку інноваційних моделей професійної підготовки педагогів (зокрема дуальної, гібридної, мікронавчання, менторства);

посилити нормативну підтримку впровадження штучного інтелекту в освіті з дотриманням етичних стандартів на рівні закладів фахової передвищої і вищої освіти, наукових установ;

сприяти актуалізації національно-культурного складника змісту педагогічної освіти як чинника збереження ідентичності в умовах війни;

імплементувати у підготовку вчителя цінні практики формування AI-компетентності та медіаграмотності;

впроваджувати інноваційні формати підготовки (проектно-орієнтоване навчання: мікронавчання та модульні освітні траєкторії; менторські та коучингові практики);

розширювати практичну складову підготовки через партнерство з закладами освіти, музеями, громадськими організаціями;

оновлювати зміст психолого-педагогічної підготовки з урахуванням реалій воєнного часу та післявоєнного відновлення, проблем ментального здоров'я, стресостійкості, копінг-стратегій, розвитку професійної стійкості та адаптивності педагога;

застосовувати wellbeing-орієнтований підхід у підготовці педагогів;

на рівні професійного розвитку педагогів сприяти розвитку безперервної освіти педагогів на основі індивідуальних освітніх траєкторій;

впроваджувати моделі педагогічного менторства, коучингу, супервізії, кроссекторальні практики у підготовці сучасного вчителя;

формувати готовність педагогів до інноваційної діяльності та освітнього лідерства;

імплементувати у підготовку вчителя кроссекторальні практики у підготовці сучасного вчителя.

Наукова студія 2 «Безперервний професійний розвиток педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих: андрагогічні стратегії, традиційні та інноваційні освітні практики».

За результатами обговорення проблем безперервного професійного розвитку педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих доцільно:

активізувати поширення результатів досліджень щодо професійного розвитку викладачів ЗВО з використанням інструментарію неформальної освіти;

забезпечувати впровадження інновацій у сфері освіти дорослих; сприяти розвитку науково-освітнього потенціалу переміщених університетів, упровадженню андрагогічного підходу до підготовки кадрів для сектору безпеки та оборони;

інтенсифікувати мережеву взаємодію центрів андрагогічної майстерності педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти для поширення інноваційних моделей безперервного професійного розвитку викладачів в умовах формальної і неформальної освіти;

сприяти розробленню та популяризації освітніх програм з підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників до роботи зі здобувачами з особливими освітніми потребами на засадах інтеграції андрагогічних принципів навчання в умовах інклюзивної освіти;

забезпечити розвиток цифрової грамотності й цифрової стійкості педагогічних і науково-педагогічних працівників, спрямованої на формування й розвиток навичок безпечної роботи у цифровому середовищі;

розширити практику залучення волонтерських організацій як важливого ресурсу професіоналізації андрагогів шляхом їх системної інтеграції у процеси безперервного професійного розвитку;

сприяти впровадженню інноваційних моделей оцінювання результатів професійного розвитку викладачів ЗВО у корпоративній освіті, з урахуванням міжнародного досвіду й практик міжкультурної комунікації;

активізувати міжнародну співпрацю, участь у грантових програмах, що стосуються безперервного професійного розвитку викладачів, у проєктній діяльності з актуальних питань розвитку педагогічної освіти та освіти дорослих на міжнародному рівні.

Наукова студія 3 «Інноваційність розвитку змісту підготовки вчителів у досвіді країн-членів ОЕСР».

За результатами проведення наукової студії щодо інноваційності розвитку змісту підготовки вчителів у досвіді країн-членів ОЕСР доцільно рекомендувати:

розробляти та інституційно затверджувати комплексні політики застосування штучного інтелекту у закладах вищої освіти, які чітко визначають принципи, межі використання та відповідальність усіх учасників освітнього і наукового процесу;

забезпечити узгодженість інституційних політик із міжнародними рекомендаціями та рамками (зокрема UNESCO, OECD, ЄС тощо), адаптуючи їх до національного нормативно-правового поля та специфіки українського освітнього контексту;

упроваджувати ризик-орієнтований підхід до регулювання застосування ШІ, що передбачає диференціацію практик залежно від рівня потенційних ризиків для якості освіти, академічної доброчесності та захисту персональних даних;

визначити нові управлінські функції у сфері впровадження ШІ, зокрема призначення відповідальних осіб або підрозділів, що координуватимуть розроблення, реалізацію та моніторинг політик застосування ШІ у ЗВО;

інтегрувати положення щодо застосування ШІ у зміст освітніх програм і освітніх компонентів, зокрема через визначення допустимих форматів використання ШІ у навчальних завданнях, самостійній роботі та оцінюванні результатів навчання;

запроваджувати практики обов'язкового декларування використання ІІІ у навчальних і наукових роботах із визначенням чітких вимог до змісту та формату такого декларування;

розвивати ІІІ-резильєнтні підходи до оцінювання, що передбачають оновлення форматів завдань, посилення уваги до процесу мислення здобувачів освіти та використання автентичних, практико-орієнтованих форм контролю;

забезпечувати системну підготовку наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників щодо педагогічно доцільного використання ІІІ, включно з методичними, етичними та технологічними аспектами;

приймати безпечні інституційні цифрові рішення для роботи з ІІІ, що відповідають вимогам захисту персональних даних і обмежують використання публічних інструментів для обробки чутливої інформації;

розвивати інституційні цифрові екосистеми, які забезпечують інтегровану підтримку освітнього та наукового процесів із використанням ІІІ-технологій;

формуванню культуру відповідального та етичного використання ІІІ, що ґрунтується на принципах академічної доброчесності, цифрової етики та усвідомленого використання технологій;

забезпечувати системний моніторинг, регулярне оновлення та відкритість інституційних політик застосування ІІІ із залученням академічної спільноти до їх обговорення та вдосконалення.

Наукова студія 4 «Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників в умовах цивілізаційних викликів».

За результатами обговорення актуальних проблем психологічного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників з урахуванням сучасних суспільних викликів та потреб освітньої практики учасники наукової студії дійшли висновку про доцільність реалізації таких рекомендацій:

посилити психологічний супровід у закладах освіти шляхом упровадження комплексних програм психологічної підтримки, організації індивідуальних і групових консультацій, проведення тренінгів, спрямованих на подолання стресу, розвиток психологічної стійкості та профілактику професійного вигорання;

забезпечити розроблення та впровадження програм профілактики професійного вигорання; сприяти поширенню здоров'язберезувальних технологій у професійній діяльності педагогів; забезпечити формування психологічної обізнаності та розвиток емоційної компетентності педагогічних працівників;

активізувати науково-практичну співпрацю між науковими установами, закладами освіти та практичними психологами;

забезпечити системне впровадження результатів психологічних досліджень у педагогічну практику;

розвивати науково-практичні платформи для обміну досвідом та поширення інноваційних підходів; сприяти впровадженню сучасних психологічних технологій в освітній процес;

забезпечити системне проведення наукових заходів, спрямованих на обговорення проблем психологічного супроводу педагогічної діяльності;

сприяти публікації та широкому поширенню результатів наукових досліджень;
поглиблювати міжінституційну та міждисциплінарну співпрацю.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ